

ת"פ 21338/11/15 - מדינת ישראל נגד מצליח סופיר

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21338-11-15 מדינת ישראל נ' סופיר

בפני
מאשימה
נגד
נאשם
החלטה

כבוד השופט פאול שטרק
מדינת ישראל
מצליח סופיר

ההליכים

1. בפני ביהמ"ש בקשת הנאשם לחזור מהודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן מיום 18.09.2017. הבקשה מוגשת לפי ס' 153(א) לחוק סדר דין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החוק"). המאשימה מתנגדת לבקשה, כפי שעולה בתגובתה מיום 31.10.2018.
 2. ביום 18.09.2017 הצדדים הודיעו על הסדר טיעון לפיו יוגש כתב אישום מתוקן, הנאשם יודה בעובדות כתב האישום, כאשר ביהמ"ש ישקול ביטול הרשעה לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן, יוזמן תסקיר שירות המבחן, אשר ימליץ בין היתר, האם להימנע מהרשעת הנאשם.
 3. ביום 18.07.2018 ביהמ"ש הסביר לנאשם זכויותיו. ביהמ"ש שאל האם הבין ומסכים להסדר. לאחר הסבר בית השפט על מהות ההסדר. הנאשם אישר שהבין וויתר על זכותו לחקור עדי תביעה ולהביא ראיות מטעמו בעניין ההרשעה. הדיון התנהל בנוכחות הסניגור אשר אישר את פרטי ההסדר.
 4. נקבע מועד טיעונים לעונש ליום 16.4.2018. הוגש תסקיר שירות המבחן לפיו שירות המבחן נמנע מהמלצה ביחס להרשעתו של הנאשם. בדיון מיום 18.09.2017 נוכח המנעות שירות המבחן מהמלצה ביחס לביטול ההרשעה ולאור תוכן התסקיר הוזמן תסקיר נוסף ונקבע מועד נוסף לטיעונים לעונש אשר במסגרתו הצדדים יטענו בשאלה ביטול ההרשעה.
- נקבע מועד נוסף ליום 11.7.2018 והוזמן תסקיר נוסף ומשלים. התסקיר הוגש ביום 09.09.2018. נוכח דחיות, עקב יומנו של הסניגור, נדחה הדיון ליום 03.10.2018.

5. בתסקיר שירות המבחן ניכר המנעות הנאשם מלקיחת אחריות למעשים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן. כך היה בתסקיר הראשון מיום 27.03.2018. כך היה גם בתסקיר המשלים. ניתן לכנות התסקירים כ"שליליים".

6. בדיון מיום 03.10.2018, הנאשם הצהיר בפני ביהמ"ש על חפותו והסביר בעת הסכמתו להסדר היה נתון ללחצים. ביום 19.07.2018 הנאשם טען שעומד על חפותו, אולם והודה בעובדון כת ב האישום מתוקן, בניסיון לקצר את ההליך, אולם המציאות היא שאינו חש אחריות לאירוע ותוצאותיו.

טענות הצדדים

7. ב"כ הנאשמת מעלה מספר טענות:

א. ב"כ הנאשם מפרט את העובדות האישיות של הנאשם ומניעיו להודות בעובדות כתב האישום. אולם, הנאשם טען כי ברצונו להוכיח חפותו.

ד. ב"כ הנאשם מפנה לעמדת הנאשם על חפותו ודרישתו ליומו בביהמ"ש. הסניגור מציין כי להרשעת הנאשם השלכה על זכות הנאשם להזחיק בנשק קר, דבר הכרחי לפרנסתו.

טענות המאשימה

8. המאשימה מתנגדת לבקשה. לטענתה הסדר הטיעון היה ברור. ההסדר וזכויות הנאשם בענין הוסברו לו ע"י ביהמ"ש. לטענת המאשימה, לא קיימים נימוקים מיוחדים או פגם בהליכים כדי להצדיק חזרה מהודיית הנאשמת.

דין

9. חזרה מהודיה

סעיף 153 לחוק הינו המסגרת הנורמטיבית לכל בקשה לחזרה מהודיה שזה לשונו:

"(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו.

עמוד 2

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת דין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדין אם הדבר מתחייב מן הנסיבות".

החוק מאפשר לביהמ"ש, בנימוקים מיוחדים שירשמו, לבטל הכרעת דין ולהחזיר את ההליך לראשיתו על מנת לאפשר לנאשם לנהל את הגנתו. המחוקק לא קבע אמות מידה לנימוקים מיוחדים ולא פירט אותם. לפיכך, ההכרעה בדבר חזרה מהודיה תהא בעיקר על עובדות והנסיבות של כל מקרה ומקרה.

כפי שנקבע בע"פ 9057/16 **פאדי חטיב נ' מ"י** פורסם ביום 01.01.2018:

"לפי הסדר זה, בית המשפט מוסמך לאפשר לנאשם לחזור בו מהודאתו, כולה או מקצתה, אם מתקיימים בעניינו "נימוקים מיוחדים שירשמו". הפרשנות שניתנה לסעיף האמור בפסיקת בית משפט זה היא - ככלל - מצמצמת, כך שהיתר כאמור לחזרה מהודאה יינתן במקרים חריגים, אם נמצא חשש ממשי כי הנאשם הודה במיוחס לו בניגוד לרצונו החופשי או מבלי שהוא מבין את משמעות הודאתו (ראו למשל ע"פ 3524/17 פלונית נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסקה 19 (3.10.2017); ע"פ 5583 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 4 (13.4.2010), והאסמכתאות הנזכרות שם (להלן: עניין פלוני)). בצד האמור, כפי שצוין בע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (24.1.2011), הכללים בענין מתן היתר לחזרת נאשם מהודאה אינם נוקשים ורשימת הנימוקים המיוחדים הנדרשים לענין זה אינה רשימה סגורה (שם, פסקה 4: ע"פ 6229/07 מופק נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 5 (20.11.2008); ע"פ 3991/04 רגבי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 7 (2.5.2005). ראו גם חוות דעתי בענין פלוני, פסקה 5)".

הנימוקים המיוחדים לחזרה מהודיה יכול שיהיו, כולל בין היתר כשל ייצוג הנאשם, הזכות להליך פלילי הוגן, העדר רצונו החופשי של הנאשם במסירת הודייתו, ליקוי בהבנת הנאשם את משמעות הודייתו ותוצאותיה. ינתן משקל למועד הגשת הבקשה, ככל שהבקשה תוגש בסמוך להודיה, בית המשפט ייעתר לבקשה.

במקרה דנן, מדובר בבקשה המוגשת לאחר קבלת שני תסקירי "שליליים" מטעם שירות המבחן, כאשר ההמלצה לא תואמת ציפיות הנאשם ובא כוחו ביחס לביטול ההרשעה. הנאשם הבין כי בהעדר לקיחת אחריות, סיכוי נמוך לקבלת המלצה חיובית מטעם שירות המבחן.

. בדיון לאישור ההסדר, בית המשפט עשה כמיטב יכולתו לברר מול הנאשמת האם ההסדר על דעתו ומרצונו החופשי. מסתבר שהנאשם הסכים להסדר בחתי לב ולא ממלו רצון החופשי. הסכמת הנאשם

היתה כתוצאת איזון סיכוי וסיכון ביחס בהמלצת שירות המבחן. עמדתו האמיתית מקבלת ביטוי מלא בתסקירים אשר הוגשו לבית המשפט. ניכר בעני בית המשפט שנאשם לחש אחריות פלילית במעשים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן.

11. בסופו של יום, על בית המשפט לדאוג לכך שלא תהיה חזרה סתמית מהודאת נאשם. בעת אישור ההסר הוסוסים בליבו של הנאשם לא היום בפני בית המשפט. אולם מתוך תסקיר הראשון ברור שהנאשם לעולם לא לקח אחריות פלילית על המעשים המיוחסים לו.

בפסק דין ע"פ 3227/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגר מידע ביום 24.1.11) נקבע כי חזרה מהודאה טעונה את אישור בית המשפט, אשר ייעתר לה "מנימוקים מיוחדים" **(סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי)**. בית המשפט ייעתר לבקשה כזו רק במקרים נדירים בהם קיים חשש ממשי כי ההודאה לא נעשתה מתוך הבנה ורצון אמיתי (ראו ע"פ 3013/11 **מטר נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו פסקה 8 (1.2.2012); ע"פ 9145 **מרעי נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] ראה גם פסקה י"א לפסק דינו של השופט א' רובינשטיין (1.5.2013); רע"פ 5989/13 **ביטון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו]).

12. קיימת משמעות רבה לעובדה כי ההודאה ניתנה בין כותלי בית המשפט במסגרת הדיון ולהבהרת ענין זה יפים דבריו של כב' השופט הנדל בע"פ 3887/10 דלעיל:

"ברקע, כוחה המשפטי של הודיה שניתנה בפני בית המשפט לאחרונה מהווה את הבסיס להרשעת הנאשם על כל המשתמע מכך. דווקא בשל האמור יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כותלי בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר "סוחר בשוק" המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ...". (ראו והשוו: ע"פ 3991/04 **רגבי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו - 2.5.2005)).

לאחר סקירה של הפסיקה קיימים שני סוגי פגמים שיש בהם להביא למתן רשות לנאשם לחזור בו מהודייתו. הסוג הראשון נעוץ בנאשם עצמו, כלומר, לנוכח מצבו הסובייקטיבי אין זה ראוי להותיר ההרשעה על כנה. הסוג השני נעוץ בהליך עצמו. לדוגמא כאשר הדרישות הדיוניות לא נשמרו, הסנגור לא הסביר כנדרש את מהות ההודיה או שבית המשפט התעלם מחזרת הנאשם מההודיה בשלב התסקיר או בשלב העונש מבלי לברר את הענין (ראה: ע"פ 6952/10 **בשימוב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו - 12.1.2011)).

13. במקרה דנן מדובר בבקשה בשלב טיעונים לעונש לאור המלצה שלילית מטעם שירות המבחן. כאשר בתחילת הדיון הנאשם מביע רצונו להוכיח חפותו במיוחס לו.

כאשר נאשם טוען לחפותו כעילה לחזרה מהודיה, על ביהמ"ש לשקול האם מדובר בחרטה מעצם ההסדר או תוצאות הלא תואמות את הציפיות.

במקרה דנן, מדובר במקרה של אלימות במקום ציבורי, כאשר נגרמה חבלה של ממש למתלונן. ניכר לעיני ביהמ"ש כי הודיית הנאשם ניתנה ללא לב שלם. טענות הנאשם לחפותו עולות בבירור בתסקיר שירות המבחן בכך שהנאשם לא לקח אחריות על מעשיו, כאשר הוזמן תסקיר משלים על מנת לאפשר לנאשם להבין ולשקול מחדש אם הוא אחראי למעשים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן או בכתב האישום המקורי.

להבדיל מרע"פ 445/16 **יובל זקן נ' מדינת ישראל** (פורסם ביום 20.1.2016 במאגרי מידע), לא ניתן לקבוע כי מדובר בפעולה טקטית אשר נועדה להרוויח זמן, אלא במכלול השיקולים אשר עמדת המאשימה מותירה ספק ביחס לקבלת המלצת שירות המבחן, אפילו אם מדובר בהמלצה חיובית. נוכח עקביות הנאשם בעמדתו ביחס לחפותו מול שירות המבחן, יש לקבוע כי מדובר בבקשה כנה. יש להתחשב בנכונות הנאשם להיחשף בפני איום כתב אישום המקורי. אין במנהגו של מותב זה לכפות על נאשם הסדר. עדיף לברר את העובדות במסגרת תיק הוכחות.

סוף דבר

14. מסקנת ביהמ"ש מקבלת משנה תוקף בכך כדי להעתר לבקשה. התוצאה היא לחזור לכתב האישום המקורי.

סיכום

15. נעתר לבקשה ומתיר חזרת הנאשם מהודייתו בעובדות כתב האישום המתוקן ובמקומו כתב אישום המקורי נותר תקף.

לאור התוצאה מורה על ביטול כתב האישום המתוקן, כמו כן מורה על ביטול מועד הדיון ה קבוע ליום 5.12.18.

בהתאם להנחיון סגן הנשיא כב' השופט מרדכי כדורי, מורה על העברת התיק לקביעת המשך ההליכים על ידי כב' השופט איתן כהן.

ניתנה היום, ל' חשוון תשע"ט, 08 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.